

Původ a vývoj člověka

1) Antropologie

věda o původu, vývoji a vlastnostech člověka

Teorie a) stvoření

b) evoluční (vývojová) teorie Darwin

2) Evoluční teorie

1) primáti

2) společný předchůdce člověka a lidoopů

pralesy, stromy, plody, opice

3) živočišný předchůdce člověka

podobný lidoopům, stepi, i maso, napřimování

4) přímý předchůdce člověka

a) Australopithecus

5 mil. let, 120 cm, těžkopádná chůze, kamenné nástroje

b) Rod homo (člověk)

1) Homo habilis (člověk zručný)

3 mil. let, 140 cm, vyráběl nástroje, přístřešky

2) Homo erectus (člověk vzpřímený)

1 mil. let, 160 cm, chůze jako dnešní, řeč, oheň

3) Homo sapiens (člověk rozumný)

a) neandrtálec (pračlověk)

slepá vývojová větev, vyhynul

b) člověk vyspělý

1) Kromaňonec (čl. předvěký) 40000 let, 160 cm, nástroje, zbraně, ozdoby, nádoby, kov, pohřbívání, zemědělec

2) čl. dnešního typu

Polidštění (hominizace)

- 1) zvětšování těla
- 2) napřimování (přizpůsobení chůzi po dvou)
- 3) zvětšování mozku, vyšší čelo
- 4) zmenšení čelistí, zubů
- 5) omezení čichu, prostorové vidění
- 6) zvětšování bradového výběžku (mluvení)

Odlišné znaky od ostatních savců

vzpřímená postava, chůze po dvou

dokonalejší mozek, schopnost myslet - uvědomit si sebe sama
řeč, předávání zkušeností, cílevědomá práce

Rudimenty

zakrnělé části těla, které ztratily funkci
kostrč - ocas, zakrnělá 3. stolička

Atavismy

znaky, které již vymizely, mohou se objevit
nadměrné ochlupení celého těla, více prsních bradavek

3) Lidské rasy

vznikly přizpůsobováním podmínekám

- 1) bílá mírné a chladné pásmo
- 2) černá - tropické oblasti, otevřená krajina
- 3) žlutohnědá - tropické oblasti. pralesy

Rasy jsou rovnocenné!

Rasismus - teorie popírající rovnocennost ras

Stavba lidského těla - buňka, tkáň

buňka - základní stavební a funkční jednotka organismu -
J. E. Purkyně - **cytologie**)

tkáně - soubory buněk stejného tvaru a funkce - **histologie**

orgány - soubory tkání

orgánové soustavy - soubory orgánů

lidské tělo - soubor orgánových soustav

buňka (kostní buňka) - tkáň (kostní) - orgán (kost stehenní)
- orgánová soustava (kosterní s.)

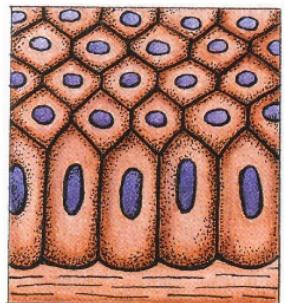
obsah vody v lidském těle

novorozeneц 77%, muž 60%, žena 50%

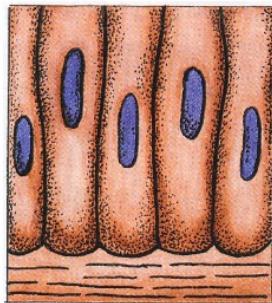
1) tkáň krycí a výstelková (výstelkový epitel)

buňky těsně vedle sebe

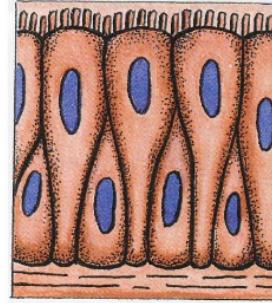
1 i vícevrstevná, někdy řasinky
pokryv těla (kůže), vystýlá dutiny (sliznice)

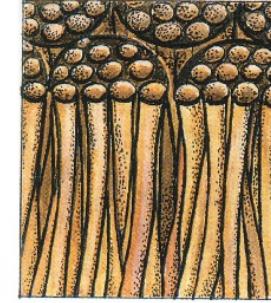
pokožka

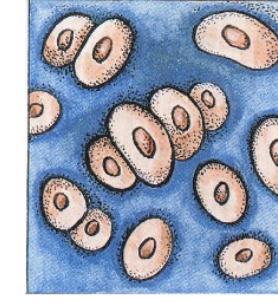
sliznice žaludku

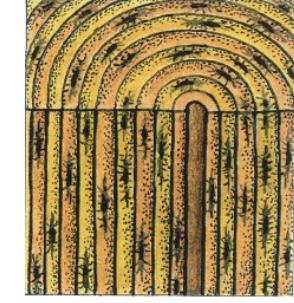
sliznice DS

vazivo

chrupavka

kost

2) tkáň pojivová

vyplňuje prostory mezi orgány a buňkami

a) **vazivová** - šlachy, tukové, vazivo oddělující svaly a tvořící mezibuněčný prostor jater či ledvin

b) **chrupavčitá** - pružná a pevná tkáň v místě připojení kostí (klouby, žebra), ušní boltec, nosní přepážka

c) **kostní** - tvrdé pojivo, bílkovina kolagenen (pružnost), soli vápníku a fosforu (pevnost)

3) tkáň svalová

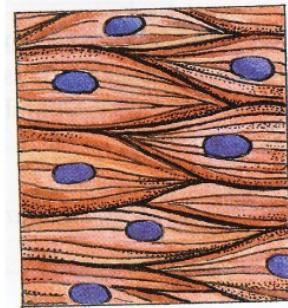
smršt'ování, pohyb

a) svalstvo hladké (útrobní) - pohyb vnitřních org.

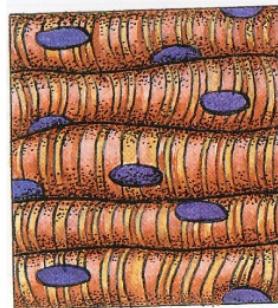
(žaludek, střevo), neovládané vůlí

b) svalstvo příčně pruhované (kosterní) - snadno
unavitelné, ovládané vůlí

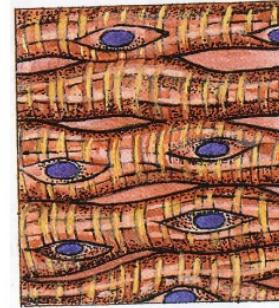
c) svalstvo příčně pruhované (srdeční) - stahuje se v
pravidelném rytmu po celý život, neovládané vůlí

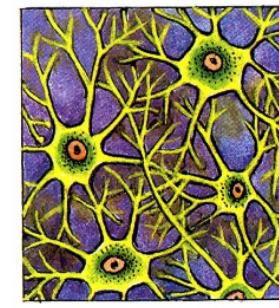
3a

3b

3c

4

4) tkáň nervová

vede vzruchy, reaguje na podráždění
nervové buňky neurony